

Pressipäev tõi Valgamaale kirjutavaid ja rääkivaid päid

31. oktoobril tulid Valga maavalitsuse ja Eesti Ajakirjanike Liidu kutsel Valgamaa eluga tutvuma ajakirjanikud Eesti eri paigust. Ühtekokku 32 ajakirjanikku said oma huvialadest lähtudes valida 3 eri marsruuti. Ligi tosinat neist huvitasid teemad, mis viisid lisaks Valgale tutvuma ettevõtlusega Sangaste vallas, külastama Sangaste seltsimaja ja lossi, põikama Puka kunstikooli ning uudistama Paluperas P-RÜHMA rajatud külakeskust.

Puka Kunstikooli õpilane Helina Kangro (keskel) rääkis küsijale oma töödest.

AILI MIKS

Otepää Teataja tegijad käisid pressipäeval oma kõrvaga külalistele huvipakkuvat kuulamas. Kuna lühikesse sügispäeva olid korraldajad planeerinud tiheda liikumisgraafiku, olid küsimused-vastused lühikesed ja meie kiirintervjuud kolleegidega lühemaist lühimad.

“Mida Valgamaalt näha ja kuulda lootsite?” pärisin tuntud raadioajakirjanikult Puka koolihoone treppidel kiirustajatega sama tempot hoides. “Noorte elu ja tegemisi,” vastas Age Ra (Eesti Raadio). “Sealjuures mitte tavapäraselt rahvatantsu ja -laulu, vaid midagi tänapäevast, ekstreemset.” Järgnes kohe kinnitus, et Valgas olid nad näinud oodatust rohkematki: noorte oma kätetööst sündinud ekstreemspordikeskust, vana sauna ruumidesse ehitatud rocki-klubi ja kultuurikeskuses tegutsevat, mitmest rahvusest noorte tantsustuudio Joy meisterlikku esinemist.

Imetlust oli neist äratanud just see, et huvialategevust veavad ja arendavad noored ise, ja linnavõim on noorte ettevõtmisi varmselt toetamas.

Puka Kunstikoolis olid Otepää ajakirjanikud pooltunni jooksul paljudele pärimistele juba vastused saanud, ja kuulnud palju, mis otepäälasi võiks kadedaks ajada! Pukas on kunstikool tegutsenud juba 3 aastat, õpilasi on praegu 35 (kaks tüdrukut juba kaugel – Otepääl ja Tartus õppimas, kunstikoolis Pukas käivad ometi edasi kaks korda nädalas). Erialadest pakutakse joonistamist, maalimist, siiditrukki (õpetaja kauane Vanemuise kunstnik Esti Kittus), skulptuuriõpetaja on Kristjan Kittus, keraamikuks tahtjaid käib juhendamas õpetaja koguni Muhumaalt.

“Kõik on meil kõrgharidusega õpetajad,” mainib koolijuht Kittus. Toonitab veel, et see kool on Puka valla eelarvel,

Kalev Lõhmus rääkis P-Rühmast

osamaks õpilasele on ainult 50 krooni kuus.

Just viimatinimetatud asjaoludest olid imestunud ka pealinnast saabunud ajakirjanikud, jagades kuuldavalt tunnustust nii vallajuhtidele, lapsevanemaile kui ka lastele. Uurisid vaid, kas kaugemalt lapsi kooli ei võeta. Põlvas ja Võrus on oma kunstikool, hõre bussiliiklus looks mujalttulnuile esimese tõrke, selgitas koolijuht.

Paluperas oli P-Rühma ning külakeskuse eestvedaja Kalev Lõhmus jõudnud just täita kohvi- ja teetermoseid, kui tosinakond uudistavat reisiselli majja sisenesid. Kahte korda nad kuuma joogi pakkumist teha ei lasknud, nautisid esialgu vaikselt nii vanast tuletõrjemajast sündinud uhiuut talutare-interjöörü, kuulasid Kalevi ülevaadet idee tekkimisest, projektidest, rahast, tegijaist, kaasaaitajaist. Küsimused ei lasknud end kaua oodata. “Miks selline nimi – P-rühm? Kas ainult poistele ja meestele, kas naistele on majjatulek keelatud?” uudistas Hiiumaa mees.

“Nii naistele, lastele, noortele kui ka vanadele,” rahustas Lõhmus, olles samal ajal teejuhiks maja teisele korrusele, kus üks näitsik parajasti arvuti taga klõbistas. “Me oleme lihtsalt ühes vallas elavate meeste grupp, kes kunagi koos Palupera koolis käinud, hiljem koos küla jaaniõhtuid korraldanud, koos sporti harrastanud, uue koolistaadioni ehitanud...”

Meie pakume ainult võimalust oma valla rahvale tulla ja tegutseda.” Ja viitab alumisel korrusel klaverile – see saanud just hääldel, juba on kuulda ansambliproovidele tulijaist.

“Meil on mõistev ja rakendusmaamatiku eriharidusega vallavanem Terje Korss, kes on kümne aasta jooksul kogunud koostöö tulemuslikkust,” avab Kalev Lõhmus alustõdesid. “Ideid meil jätkub, projektide kirjutamisel on suur abiline kodukandiliikumise koordinaator Aili Keldo. Suurte projektidega tulevad valda ka suured rahad, aga nõutavaks omaosaluseks meil raha poleks. Siin ongi vald abiks meile ja

meie neile.”

Seina veerest seisvalt mehelt, raadioajakirjanik Tõnis Tirulilt kostab kinnitus: “Hindan teie vallavanemat väga, seisab oma valla eest!” Ja ajakirjanikuna lisab temale kasulikkude: vallavanem teatavat raadiole alati ja varakult, mis tähtsat vallas tulemas.

MTÜ P-Rühma külalisteraamatusse jäid sellest kohtumisest südamesoojad sõnad: “Tublid eesti mehed! Üks tegu on alati rohkem väärt, kui sada plaani. Hoidkem eesti naisi ja lapsi. Siis edeneb Eesti elu.” Eesti Ajakirjanike Liit (ja rida nimesid).

Teel Paluperast Sangastesse uudistasid külalised bussiaknast talvepealinna, tegemata siin peatust. Sangastes käidi seltsimajas, tutvuti ekstreemspordiharrastajatega ning seejärel toimus ekskursioon Sangaste lossis. Sangaste vallavanem Kaido Tamberg rääkis valla arengust ja tulevikuplaanidest. Ta pakus välja idee rajada maale asunduspiirkondi, et tuua siia noori peresid.

Sander Kõivuste tutvustas Sangaste ekstreemspordisaali.

Maavalitsuses on avatud haigekassa klienditeenindus

Alates 1. novembrist on maakonna elanikele avatud haigekassa klienditeenindus Valga maavalitsuses aadressil Kesk 12, kabinetis 307.

Klienditeenindustöötajad maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonnas avatud esmaspäeval kell 8-17, teisipäevast neljapäevani kell 8-16.30 ja reedel kell 8-16. Lõunavaheaeg kell 12-12.30.

Neil aegadel saab vajalikke haigekassa blankette ning üldinfot haigekassa küsimustes. Teenindab maavalitsuse peaspetsialist tervishoiu alal Lehi Tatsi (telefon 7666 174). Laekunud blanketid edastab maavalitsus iga nädala eelviimasel tööpäeval Eesti haigekassa piirkondlikku osakonda. Haigekassa blankette väljastab ka Valga postkontor aadressil Kesk 10.

Täiendavat infot saab haigekassa infotelefonilt 16363. Haigekassaga seotud toiminguid võib teha ka interneti teel, kasutades selleks kodanikuportaal X-tee (x-tee.riik.ee/portaal/). Selgitavat infot leiab ka haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee/kindlustatule/.

Tööandjad saavad oma töötajate haiguslehed saata postiga haigekassa piirkondlikku osakonda.

OT

Täna võib kohata mardisante

Mardipäev on 10. novembril, aga traditsiooni kohaselt jooksevad selle päeva eelõhtul perest-perre noorukid tumedais riideis, esitades mardilaule ja tantsu. Need on mardisandid ehk mardid.

Mardipäev on tänini elav rahvakalendri tähtpäev, teataksegi seda eeskätt mardisantide järgi, kelle tulek tõi kaasa viljaõnne.

Varem on see olnud päev, mil hinged tulid koju, sest mardipäev lõpetas hingedeaja. Mardipäeval lõppesid ka sügisesed põllutööd. Hingedeaja tõttu kehtis rida töökeelde, keelatud olid lina ja villaga seotud naistetööd ning kolistamine, et mitte häirida hingede rahu.

Sel päeval valmistati erilisi pühadetoite. Söödi mardihane, küpsetati vorsti, verikakke ja karaskit ning pruuliti õlut. Mardipäevast algasid tubased tööd ja talveaeg.

Vanasti anti martidele liha, toiduaineid, sepike ja leiba. Nüüd saavad mardisandid tavaliselt õunu, kommi ja raha.

Head mardipäeva!

OT

Otepää Vallavalitsus kutsub vallaelanikke kohtumisele kolmapäeval, 15. novembril 2006. a. kell 18.00 Otepää Kultuurikeskusesse.

Osa võtma on palutud ka volikogu liikmed.

Töö tugiisikud jätkavad kohalike omavalitsuste juures

Kätte on jõudnud märkamatult sügis ning koos sügisega ka head uudised. Töö tugiisikud jätkavad oma tööd KOV juures uue projektiga “Töö tugi Kagu- Eestis 2. Töökлубidest töötubadeni.”

Projekti toetavad Euroopa Liidu Sotsiaalfond, Eesti Riiklik Arengukava ja KOV kaasfinantseeringutega.

Jätkuprojekti tähelepanu on suunatud “raseketele” klientidele: tööharjumuseta, alkoholi-probleemidega, sotsiaaltoetustest sõltuvad, samas ka noortele, kes alles sisenevad tööturule. Endiselt nõustatakse pikaajalisi töötuid, puudega isikuid, mitteametlikult töötavaid täiskasvanuid, lastega kodus olevaid emasid, töövõimelisi pensionäre, kooli pooleli jätnud õpilasi, kes ei õpi ega tööta jne.

Uue projektiga pakutakse klientidele edasi individuaalnõustamist, korraldatakse töökлубisid, jagatakse informatsiooni, julgustatakse ja toetatakse töötuid aktiivsel tööotsinguil, pakutakse inimlikku toetust ning praktilist abi dokumentide vormistamisel (CV-de, avalduste

kirjutamisel). Uue osana lisandub tööharjutuste pakkumine, töötubade loomine, õppereiside korraldamine töökohtadesse.

Töö tugiisikuna töötades on saanud aastapikune kogemus, mõistmaks milliste sihtgruppidega tuleks rohkem tööd teha ning millised on nende vajadused. Sihtgruppidenä jäävad domineerima pikaajalised töötud, puudega isikud ja samuti noored, kel puuduvad töökogemused ja haridus, konkureerimaks tööturul.

Aeg on näidanud, et pikaajaliste töötute hulgas on kliente, kes kardavad tööle asuda ning keelduvad korduvalt mõjuva põhjusega pakutavatest töökohtadest ilma. Neil puudub motivatsioon edaspidisteks tööotsinguteks, oskused eneseanalüüsiks, oskus oma teadmisi kasutada ja pakkuda, kartus grupis suhelda (järsku ütlen või teen midagi valesti).

Pikaajaliste töötute ja teiste sihtgruppide vajadused

Minu nägemus sihtgruppide vajadustest oleks järgmine. Valmisolek koostöö tegemiseks töö

tugiisikuga. Töötuid tuleb panna mõistma, et ükski suhe ei toimi vägisi ja eelkõige on võimalik aidata neid, kes on ise nõus astuma esimesi samme oma elu muutmiseks. Paljudel töötutel puudub erialalise töö kogemus, mis takistab tööturul konkureerida ning kardetakse vanuse tõttu osaleda täiend- või erialalistel koolitustel. Sellisel juhul oleks kindlasti abi psühholoogilisest nõustamisest, et tõsta sihtgruppide enesehinnangut ning julgustada aktiivsemalt osalema tööotsinguis ja pakutavatel koolitusel. Sihtgruppidele tuleks korraldada teabepäevi, tööhoiveteemalisi üritusi ja võimalusel koolitusi kodukohas.

Töö tugiisik jätkab koostööd tööandjatega vallas ning naabervaldade ja -linnade tööandjatega, saamaks teavet vabadest töökohtadest. Koostööd tehakse TTA Valgamaa osakonnaga, saamaks informatsiooni vabadest töökohtadest, koolitustest ja teavet Valgamaa tööturul valitsevast hetkeolukorrast.

Töö tugiisiku juurde on oodatud ka koduvalla tööandjad, et vahetada informatsiooni vabadest töökohtadest ja saada teavet kohalikul tööturul valitsevast hetkeolukorrast.

Ootame kõiki töötuid, põhikooli- või kesk-kooli lõpetanud õpilasi, puudega inimesi ja teisi huvitatuid kohtuma töö tugiisikuga.

Lisainfo telefonil 5345 9681 või Puka vallavalitsuses K 8-13; 14-16 ja N 8-13; 14-16

SAIMA KÕVASK

Kultuurkapital ootab preemiakandidaate

Eesti Kultuurkapital kuulutas välja maakondliku kultuuripreemia “Kultuuripärl”. Selle eesmärk on tunnustada ja innustada kõrgvormis loomeinimeste erialast pühendumist maakondades. Preemia suurus on 20 000 krooni. Kokku antakse välja viisteist “Kultuuripärl” preemiat, igas maakonnas üks.

Preemia kandidaadiks võib esitada vastavas maakonnas tegutsevaid füüsilisi isikuid, mittetulundusühinguid, riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusi ja teisi organisatsioone, kellel on silmapaistvaid teeneid oma maakonna kultuu-

rielu edendamisel. Need valdkonnad on: kirjandus, näitekunst, kujutav- ja rakenduskunst, audiovisuaalne kunst, kehakultuur ja sport, helikunst, arhitektuur või rahvakultuur.

Preemia taotlemiseks tuleb 20. novembriks esitada Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgruppile vabas vormis taotlus. Taotluses peavad olema märgitud kandidaadi loomingulised saavutused mööduval perioodil (2006.a.), põhitöökoht ja kehtivad stipendiumid, isikuandmed (füüsilisel isikul nimi, isikukood, aadress, kontakttelefon juriidilistel isikutel

organisatsiooni täpne nimetus, registrikood, aadress, kontakttelefon ja kontaktisik).

Lisaks sellele annab Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp välja oma traditsioonilised aastapreemiad kultuuri- ja spordivallas. Ka neile preemiatele oodatakse kandidaate 20. novembriks 2006.a.

Valgamaa ekspertgrupi kontaktandmed: Valga maavalitsus. Kesk 12, Valga 68203. Kontaktisik on Eha Mandel, tel. 7666 254, mob. 5392 6891 ja e-post: Eha.Mandel@valgamv.ee.

PÄÄSTAMETI TEADE

Päästamet soovib inimestel kontrollida ahjud-pliidid ning pühkida korstnad. Oktoobris on päästjatel tulnud sõita juba mitmele küttekehast alguse saanud tulekahjule. Üldjuhul on taoliste tulekahjude põhjuseks pühkimata korstnad ning lõõrid, kus ladestunud pigi ja tahm süttivad.

Korstnapühkimise teenus tuleks tellida juba kütteperioodi eel ning lasta korstnapühkijal küttekolded kriitilise pilguga üle vaadata.

Ikka ja jälle peab meelde tuletama järgmist:

hoone korsten ja tahmalõõrid peavad olema puhtad ning pragudeta; pliiti, maja- või saunaahju tuleb kütta mõõdukalt, liigkütmine on hoonete süttimise üks levinumaid põhjusi; kütte- ja soojendusseadmeid (pliidid, ahjud, soojapuhurid) ei tohi jätta järelevalveta; tulekahjusid aitab varakult avastada suitsuandur!

Kontakti korstnapühkimise teenuse tellimiseks saab Eesti Korstnapühkijate Koja koduleheküljelt www.korsten.ee.

Kütteseadmetest tingitud tulekahjudes hukkus 2005. aastal 10 inimest ja 2004. aastal hukkus 5 inimest.

Päästamet hoiatab – hooldamata küttekeha on ülimalt ohtlik ning võib hävitada meie kodu!

Jõulude eel on vähem paugutamist

Majandus- ja kommunikatsiooniminister kehtestas oma määrusega põhimõtted ja tehnilised parameetrid, mille järgi teatud pürotehniliste toodete kehtestatakse müügikeeld 1. novembrist 26. detsembrini.

Müügipiirangu alla kuuluvad tooted, mille kasutamisel tekib pauguga heliefekt (müra), mis on suurem kui 90 dB. Paugu defineerimisel lähtutakse Euroopa standarditest ning pauguks ei loeta praginat, vilet ja sahinat.

Täiskasvanutele kasutamiseks lubatud raketid, milles on pürotehnilist ainet üle 45 grammi ja patareid, milles on pürotehnilist ainet üle 100 grammi, müügipiirangu alla ei kuulu.

Seaduse muudatusest tingituna võib toodete teabekleebisel kirjas olla kasutusloast erinev vanusepiirang (näit. lubatud kasutada alates 14. eluaastast). Sel juhul tuleb müümisel ja kasutamisel lähtuda Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni väljastatud kasutusloas olevast vanusepiirangust, mis on üldjuhul 18 aastat.

Isegi kõige lihtsamat pürotoodet ei tohi müüa alla 12aastasele, sest määrusega on kehtestatud, et I klassi tooteid (suutsuefektiga tooted; fontäänid ja tooted, mida võib kasutada sisetingimustes) võib müüa alates 12. eluaastast.

Tehnilise järelevalve inspektsioon tuletab meelde, et ajavahemikul kella 23.00 - 7.00 ei ole lubatud asulates või muudel tiheasustusega aladel heliefektiga pürotehnilisi tooteid kasutada. Keeld ei kehti uusaastaõöl ja kohaliku omavalitsuse ilutulestiku korraldamise loa olemasolul.

Seda, et lastele pürotehnilisi vahendeid ei müüdaks, hakkavad kontrollima nii politseinikud kui ka tehnilise järelevalve inspektsiooni töötajad.

TEISED MEIST

Paluperas tegutseb üksnes meestest koosnev MTÜ

Valgamaal Paluperas võib külaelu eestvedajaks pidada MTÜ-d P-Rühm, kuhu kuuluvad üksnes mehed.

MTÜ P-Rühm juhatuse esimees Kalev Lõhmus rääkis, et tegemist on omalaadse sõpruskonnaga, kes käib koos jalgpalli mängimas ning edendab ka külaelu. MTÜ ühendab kuut meest.

„Mehi on vähe ja mehed on õrnem sugu,“ vastas Kalev Lõhmus pärimisele, miks koondab MTÜ üksnes ühe soo esindajaid.

Mati Määritsa pikem kirjutis Paluperas nähtust ilmus Põlva ajalehes KOIT

Manglus sai miljon krooni pistist teiselt rahvaliitlaselt

Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regiooni endisele juhile Ants Manglusele andis kuni miljon krooni altkäemaksu teine rahvaliitlane Aivo Nigulis, teatasid TV3 “Seitsmesed uudised”.

Manglus sai Niguliselt pistist 60 000 krooni vastutasuna Otepää looduskaitsealale hotelli ehitamist lubava detailplaneeringu kinnitamise eest, selgub uudistesaaate valduses olevatest uurimismaterjalidest.

Aprillis-mais oli Manglus nõustunud vastu võtma kuni miljoni kroonise altkäemaksu, kui hindas ühe kinnistu tegelikust palju kallimaks ning ostis kinnistu ebaloomulikult kõrge hinnaga riigile tagasi.

Aivo Nigulis on äriregistri andmetel OÜ Idam Kinnisvara Grupp üks neljast omanikust. Teised osanikud on Galina ja Vladimir Maslov ning Arno Anton. Kinnistusraamatu andmetel Aivo Nigulisel kinnisvara ei ole. Küll on aga tema ettevõttel kuus krunti Läänemaal Noarootsis Paslepas.

Annika Matson, ÄRIPÄEV

Koduleib on parem kui kartuli-krõps

Koolilapsed leidsid **Põlvas Eesti toidu päeval**, et mahl on parem kui kokakoola ja ahjust võetud leib maitavam kui kartulikrõps.

Otepää lihatööstuse Edgar juht Maie Niit oli vorstide, sinkide ja pasteetide kõrval toonud Põlvasse ka sülditordi.

“Kord oli vaja peole minnes midagi kaasa viia ja tuli mõte teha sülditort. Kaunistasime süldi juurvilja-, puuvilja- ja vorstilõikudega – tuli päris vahva kingitus,” meenutas Niit sülditordi sünnilugu, nüüd tehakse seda ka ettetellijatele.

Eesti toidu päeva Põlvas pidas Niit kobedaks ettevõtmiseks. Ainsa veana nägi ta kaubanduse kõrvalejäämist. “Kohal on tootjad ja töötledjad, põllumajandusajamehed, kuid pole toote kaubandust. Just need suured ketid peaksid ka seda ühist Eesti toidu vankrit aidama vedada.”

Rein Raudvere, MAALEHT

Palupera valla uue arengukava

aastateks 2007-2015 eelnõu

ootab ettepanekuid ja täiendusi.

Eelnõuga saad tutvuda valla kodulehel www.palupera.ee, vallamajas ja raamatukogudes.

Ettepanekuid, täiendusi oodatakse kirjalikult 17. novembriks 2006.a.

Palupera vallavalitsus

.....
ÕPILASED
KIRJUTAVAD
.....

Palupera õpilane oma koolist ...

MULLE MEELDIB oma kool sellepärast, et...

- kool on mõnusalt väike ja sõbralik
- siin on ilusad remonditud klassiruumid
- enamjaolt toredad õpetajad
- direktor on ka(mõnikord) normaalne
- sõõgid on enamasti head ja süüa saab palju
- kunsttunnid on mõnusad
- jalkatrenn on lahe
- käime palju matkamas ja looduslaagris
- siin on rahulik olla
- klassid on soojad
- saab pinksi mängida
- koolil on suur staadion ja ilus park
- meie klassis on kraanikauss
- siin on palju huviringe
- mulle meeldib kunstiring
- mõned tunnid meeldivad ka
- siin saab vahetunnis kiikuda ja redelitel ronida
- siin saab „neljasid“ ja „viisi“
- koolis on mul palju sõpru
- meie koolimaja on ilus ja puhas
- mulle meeldib oma klass ja õpetaja
- mulle meeldivad vahetunnid ja koolivaheaeg ja mõned tunnid
- siin on hea kehaline kasvatus, tööõpetus ja arvutiring
- sööklas on uued laudad ja pingid
- saab käia metsas tööl ja lõket tegemas
- mõnikord saab traktoriga sõita

MULLE EI MEELDI oma kool sellepärast, et...

- õpilasi on vähe
- vahel on palju lärmi
- mõned kiusavad endast väiksemaid
- liiga range kord riietumise suhtes
- ropendatakse
- mõned pahad-kurjad õpilased
- kõik sõõgid ei meeldi
- mõned õpsid ei meeldi
- pannakse „kahtesid“ ja märkusi
- ei meeldi paha „tirekдор“
- vähe tööõpetuse tunde
- mulle ei meeldi hernesupp ja tatrapuder
- ei meeldi 5. klassi uks
- ei meeldi esmaspäev
- tunnid ei meeldi
- vahetunnid on lühikesed
- spordisaali ei ole
- ei meeldi kehaline ja arvuti
- koju antakse õppida
- tunde on palju
- peod kestavad ainult kella 21-ni (võiks vähemalt 23-ni)
- pidusid on vähe ja jalgpallivõistlusi ja normaalseid üritusi
- tüdrukud ei või palju meikida
- MP3 ja CD pleierit ei tohi koolis mängida
- ei tohi olla välisjalanõudes
- peab parki riisuma
- mõned ei kuula, kui olen üldkorrapidaja

Õpilaste arvamusi sirvis ja järjestas „paha tirekдор“ MAIRE LEMBERG

Lahedal Koolipäeval

Juba kolmandat aastat toimus noortekonverents Lahe Koolipäev. Selle aasta teema oli „Kuidas targalt otsustada?“ Seal on igal aastal esinenud väga huvitavad inimesed. Tänavu rääkisid kuulus Eesti koreograaf Jüri Nael, maestro Eri Klas, rate.ee liitunud Andrei Korobeinik, viitseadmiral Tarmo Kõuts ja veel palju teisi.

Eriti positiivseid mõtteid tekitas Eri Klas toredate juttutega oma elust, ja et kõik on võimalik, kui seda tahta. Andrei Korobeinik soovitas tegeleda asjadega, mis on just endale huvitavad. Margus Rink teadis rääkida, et kui tahad saada läbi teistega, pead saama läbi endaga.

Meid julgustas see tegema asju, mis meeldib ja millega tahame tegelda. Kindlam on teha otsuseid pärast seda konverentsi.

Täname Palupera valda ja vallavanem Terje Korssi meie osalemise rahastamise eest.

HANNA VOOLAID, DEVI SARAPSON

Palupera kooli kroonikat sirvides

18. novembril peab Palupera kool oma 230. aastapäeva. Et hinnata selle päeva tähendust praeguses hetkes, läbime väga põgusalt **kroonikat** lehitsedes sündmusterohke ajalõigu 1776. aastast tänaseni.

20. nov. **1776** kooli asutamine ja 120 aastat kroonika vaikib.

1896. Koolis 3 jagu, 21 õpilast, õpetajaks A. Speak. Kool asub Palupera-Otepää tee 7. kilomeetril Koolitares. Ligikaudu samade „arvudega“, jätkab kool Eesti Wabariigi loomiseni.

1919/1920 Palupera vallakool. Enamasti 2 klassi ligemale 30 õpilasega. Siitpeale õpetajaks Leida Lattik (hilisem Miks).

1921. aasta lõpetajad

1932. Otepää jaoskonnaarst tunnistab koolimaja kõlbatuks. Algab väga tänapäevalik kisklemine kooli ületoomise pärast Palupera mõisa härrastemaja.

1933. Tänu vallaharva üksmeelele ja tänaseni hämarale „kõrgelt tulnud abile“ kolis kool 10. septembril 12-l hobuvankril Koolitarest Palupera mõisa. Park on korras-tatud, häärberi taha rajatud aed enam kui 90 inimese kahe talgupäevaga. Kiire remondi on teinud ettevõtja Aleksander Viira.

17. septembril 1933 toimub Palupera Algkooli avamispidu. Üle 200 pileti müüdi! Tuludest telliti koolipinke 100 kr eest.

18. september 1933. Leida Miks alustab oma esimest koolipäeva koolijuhatajana Tartumaa Palupera Algkoolis. 1. klassis vaatab tema poole 33 väikest ärevat Palupera valla kodanikku.

2. oktoobril 1933 alustab ka 2.- 5. klass. Kokku 80 õpilast. Õpetajaks veel Leida õde Linda Sepping ja jaanuaris tuleb veel Leopold Jerkavits.

1935. Kevadel lõpetab 1. lend 8 õpilast 6. klassi.

1937. Ehitatakse puukuur. Koolis õpib 102 last.

1938. Ostetakse järelmaksuga pianiino.

1939. Kool läheb Rõngu valla alla, ehitatakse kuur-laut. Koolis 90 õpilast.

1940. a. juuli. Koolis on valimisjaoskond. Rahvas ei mahu saali. Filmi näidatakse par-gis. Koolis 100 õpilast.

1943/44. Õppetöö kahes vahetuses. Lõpeb 14. märtsil.

1945/46. Palupera Mittetäielik Keskkool Tartumaal. Loodi pioneeriorganisatsioon 14 pioneeriga.

1948/49. Palupera 7- kl. Kool, 161 õpilast.

1950/51. Elva rajoon Palupera 7-kl. Kool, lapsi 161.

1953/54. Internaadis 69, riigitoidul 19. Krohvitakse välissein, kuuridele eterniitka-tus.

1956/57. Kool saab elektrivalguse. Direktoriks Aliide Sirol.

1957/58. Uus kooliaed, kiviktaimla.

1963. Valga rajoon Palupera 8- kl. Kool.

1964. Direktoriks Helju Karu. Tarastatakse kooliaed. Pearõhk koolisiselisel tööl, edukas ringide töö.

1977. Direktor Ove Karu, suur tähelepanu ideelis-poliitilisel tööl, kõlbelisel kasvatusel ja tööl lastevanematega.

1983-1997. a. kroonikat pole kirjutatud.

1997. Direktoriks Maire Lemberg. Õpilasi 80. Koolis eureremont, suu-rendatakse arvutiparki, alustatakse staadioni ehitusega, korrastatakse parki, istutatakse puid-

põõsaid. Kohanetakse püüdlikult üha uue-nevate riiklike nõuetega. Riiklik järeelvalve, kool saab koolitusloa.

2002/2003. Ühise juhtimise alla liidetakse Nõuni Algkool.

2005/2006. Õpilaste vähesuse tõttu Nõuni koolimajas õppetööd enam ei toimu.

Kroonikast väljavõtteid tehes elasin mõttes läbi ajajärgu kolimisest täna-päeva. See on „pidevalt muutuvate ajalooõpikute periood“. Jääda selles ajas iseendaks, säilitada elu- ja töökoht, samaaeg-selt kasvatades noort paluperalast inimeseks – see on enam kui tänu väärt!

Kuid veelgi sügavamale kummardun tol-leaegse kooli hoolekogu ees, nende 1933. a. augustikuul Palupera valla taluperedest tulnud talgulise ees, kes tegid koolitulekuks korda majaümbruse, nende ees, kelle 168 allkirja nõudsid kooli ületoomist, nende ees, kelle kõhnast rahakotist välja antud rahast ja peotuludest jäi üle 100 kr pinkide muretsemiseks, nende ees, kelle 33 väikest särasilmset last istus 18. septembril 1933 esimest korda koolipinki.

TE NÄGITE OMA AJAST KAUGEMALE!

Teie, kes te nende hulgast veel täna olemas olete, öelge tänastele, et ta saab ise käed kül-ge panna ja olemasolevat paremaks muuta, kui ainult tahta. Kaheksanurkne „linnumaja“ ja laut-kuur seisavad kasutult ajahamba pu-reda, kooli metsatükk ootab hooldamist ...

Kroonikat sirvis töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja HARRI TEDER

Veel Palupera kooli ajaloost

“Palupera kooli lõpetanute hulgas on paljude elukutsete esindajaid: põllumajandusalatöötajaid, talupidajaid, arste, loomaarste, õpe-tajaid, apteekreid, kaubandustöötajaid, meremehi, politseinikke, kokki, juuksureid jne.

Paljud neist on tuntud Valgamaal ja veel laiemaltki: August Eng-las, maailmameister poolraskeskaalus, Koidula Tiirmaa, üks kunagisi parimaid jalgrattureid, Liia Ritsing (Pärli), Vanemuise ooperilaulja, Mai Treial, jurist, Riigikogu liige, Ants Pukk, teeneline õpetaja, Aivar Kits, Ikla piiripunkti ülem (hukkus autoavariis).

Mitmed endised õpilased on jäänud elama ja töötama oma kodukohta: Jaan Uibo - loomaarst, Kalev Lõhmus - bussijuht, valla-volikogu liige, Peeter Sula - õpetaja, vallavolikogu liige, Arvo Lokk - talupidaja, Avo Kiisler jt. Need väärt mehed võtavad aktiivselt osa kodupaiga elu edasiarendamisest ja valutavad südant meie parema tuleviku pärast.”

Koolijuhtidest. “1917.aastast on direktorina (juhatajana) koolis töötanud 8 õpetajat. Kõige kauem (1917-1957) on koolis töötanud Leida Miks, kes valiti kooli juhatajaks 24. septembril 1917. 40 aastat õpetaja ja koolijuhina, näitejuhi ja pidude korraldajana kujundas ta nii kooliperet kui ka ümbruskonna rahvast. Seda aega on nime-tatud ka “Leida Miksi ajastuks”.”

Helju Karu “Palupera kool - 220”, Valgamaalane, 14. nov. 1996.

Palupera kooli viimane aastakümme

Paluperas antakse kooliharidust juba 1776. aastast, mõisahoones alustati 1933. aastal. Seega tähistatakse mõisahoones sel sügisel Paluperas koolihariduse andmise 230. aastapäeva.

Tänaseks on restaureerimis-renoveerimis-remonttöödega suures osas kogu mõisahoones ja ümbruses lõpetatud. Vahetamist ootab vaid muinsuskaitseameti soovitusel hoone kivimitatsiooniga plekist katus algselt olnud tahvlitest käsitsi valtsitud tsingitud teraspleki vastu.

Kohaliku omavalitsuse ja kooli üksteisemõistmise ja hea koostöö tulemusena võeti õpilaste-õpetajate ühiste jõududega ette mõisa lindla ja selle ümbruse korrastamine. Lindlale on 2005. aastal koos-tatud ja kooskõlastatud ka muinsuskaitse eritingimused (OÜ ARC Projekt) ja “Restaureerimise põhiprojekt” (arhitekt Jaak Reinula).

Alustatud on kooliõpilaste, -õpetajate ühiste jõupingutustega mõisahoones taga asuva kuuri ümberehitamisega. Viimases leiaksid oma koha mõisapargi ja staadioni jm. territooriumi hooldamiseks õpilaste poolt meisterdamisingis ehitatud liikur-leheveotraktor käru-ga, muruniitja traktor lisadega, muruniiduk, trimmerid, käsikäru jm. vahendid; aga samuti kohalikule omavalitsusele kuuluv ja Palupera Põhikooli valduses olev 27 ha suuruse metsamaa hoolduse inventar. Need kaks objekti vajavad aga veel lisainvesteeringuid, et lõplikult valmis ehitada.

2005. aastal lõppesid pea aastakümneni kestnud rekonstrueeri-mistööd Palupera mõisapargis. Nende tööde kogumaht ulatub vii-mase 10 aasta jooksul ca 800 tuh. kroonini, mille hulka on arvestatud pargiteede katmine sõelmetega, tiigi puhastamine, planeerimistööd, pargi kujundamine, istutustööd, mõisahoones esisele platsile 600 m² mõisakivi paigaldamine, mõisaparki paviljoni paigaldamine, mõisahoones taha liivapinnasele laste mänguväljaku ehitus, inventari paigaldamine (pingid, valgustid, teavitav tahvel, jalgrastate statiiv). Edasiselt vajab mõisapark regulaarset hooldust.

Staadioni ehitusega Paluperas alustati juba 1998. aastal. Tänaseks on kokku 825 tuhat krooni maksnud täismõõtmetes staadionil on 400 m ringrada (5 rada esisirgel, 4 rada tagasirgel), sügavimmutatud lau-dadest palliplats, pingid, prügikastid, stardimaja, kaugushüpperada, ketta-, vasara- ja kuulitõukesek-torid, oda- ja palliviske-rada.

Viimaste aastate töödest mõisahoones

1994. aastal vee-ja kanalisatsioonisüsteemide ehitustöödega alusta-mine.

1995. aastal mõisahoones katuse vahetus.

1996. aastal akende vahetus hoone tagaküljel, siseremonttööd.

1997. aastal akende vahetus hoone esiküljel, sisetööd (õpetajate tuba, arvutiklassi uks), projekteerimine.

1998. aastal fassaadi restaureerimine (1951. aastal paigaldatud krohv asendati esialgse, laia laudvooderdisega).

1999. aastal hügieeniruumide ehitus, projekteerimistööde jätkamine.

2000. aastal siseremonttööd (arvutiklass, piksekaitse, ventilatsioon, elekter, aulad).

2001. aastal elektritööd, II korrusel 2 klassiruumi renoveerimine.

2002. aastal siseremonttööd hoone I korrusel.

2003. aastal sööklaruumid, poiste tööõpetuse ruumid, fuajee (maan-tee poolne), tualettruumid.

2005. aastal tulekahjusignalsatsioon, ahjud, lava, fuajee (pargi poolne), keerdtrepp, raamatukogu, lugemissaal, II korruse koridor, võimlemisvahendite ruum.

Aastate jooksul on kulutatud 8,7 miljonit krooni, sellest kohalikult omavalitsuselt 4,2 miljonit krooni. Kuid praegused hinnad oleksid juba hoopis teised ja tänu eelnenud tööle ongi meil nüüd selline hoone, nagu kõigile näha.

Jätkugu meil kõigil jõudu ja mõistust seda väärikat ajaloolist kompleksi ka hoida, et järeltulev põlvkond saaks tähistada siinsamas näiteks 330. aastapäeva. Palju õnne, Palupera kool ja rahvas!

Palupera vallavanem TERJE KORSS

”Esimene kool loob eluks vundamendi”, ütleb Palupera patrioot

3 KÜSIMUST JAAN UIBOLE

Miks tulid pärast kõrgkooli lõpetamist Paluperra tagasi?

Mu juured on siin, nagu nüüdsel ajal on kombeks öelda. Minu vanavanemate ja vanemate kodupaik on Paluperas ja enamus mu sõprugi elab siin. Kui ma juba olin EPAsse astudes enda jaoks teinud valiku loomaarstiks saada, siis erialast tulenevalt oli loomulik ja loogiline, et tööle lähen maale. Kuhugi mujale tööleminek peale kodupaiga ei tulnud mõttessegi. Nii sai minust pärast kõrgkooli lõpetamist 1987. aastal Hellenurme kolhoosi peaveterinaararst ja selles ametis olin 1991. aastani. Suurte muutuste ajal seisis paljud maaeluga seotud inimesed ja erialaspetsialistid küsimuse ees: kuidas edasi? Olen Valgamaal nende 9 spetsialisti hulgas, kes töötavad volitatud loomaarstina riikliku tellimuse alusel.

Palupera kool hoiab oma ajalugu ja traditsioone. Mil moel oled Sina selle kooli elus osaline olnud?

Paluperast algas minu koolitee. Selles koolis töötas mu ema saksa keele õpetajana. Nüüd, täiskasvanud inimesena, olen tihti mõtelnud haridusest ja koolist. Pidin seda tegema ka mitut puhku kooli hoolekogusse valitult. Seda olen küll mõelnud kogu oma teadliku elu jooksul, et esimene kool loob edasiseks vundamendi. Tänu sellele sain hakkama nii Otepää keskkoolis kui

Sünd. 29.03.1964
Haridustee: Palupera 8-kl. kool (1979), Otepää keskkool (1982), EPA (1987).
Abielus, hetkel (veel) on pere 2liikmeline.
Firmad: Pro Fiksum OÜ, FIE
Ühiskondlik töö: Palupera kooli hoolekogu (1996-2006), MTÜ P-Rühm (al. 200), EELK Otepää Maarja koguduse juhatusse esimees (al. 2004).

ka EPAs. Kui vundament on tugev, saab jätkuda ehitustöö ja see, mis lõpuks sünnib, peaks saama vastupidav igasugustele muutustele ja tormidele. Tänuks oma esimesele koolile olen püüdnud jõudumööda korraldada ning ka ise igati kaaasa aidata nii Palupera pargi renoveerimisel kui ka staadioni ehitamisel.

Jüri Mõis kutsus kõiki elama pealinna. Kas sel moel saabki väikesest Eestist kord linnriik ja maaelu kaob?

Vastupidi! Kõik need Tallinna ümbruse

vallad ja asulad, mis jõudsalt kasvavad, räägivad just linlaste mõtteviisi muutumisest ja maaelu igatsemisest. Maaelu, ja seda eriti Lõuna-Eesti kauni looduse rüpes ei kao kuhugi.Kes mõne aja linnaelu proovib, tüdineb liiklusummikui-test, mootorite mürinast ja vingugaasist. Ja siis tullakse otsima looduserohelust, metsade rahustavat kohinat, linnulaulu ja ojakeste vaikset veevulinat. Mina saan neid hääli ja looduse imesid lubada endale iga päev!

Küsis AILI MIKS

Kümnes aastaring Paluperas

Oli suvi 1997, kandideerin Palupera koolijuhi kohale. 16. juunil saan töölepingu viieks aastaks. Tagantjärele tarkus: kui oleksin teadnud, mis mind ees ootab, küllap oleksin kahelnud kauem. Direktoritööst ei teadnud ma tuhkagi, aga Murphi seaduski ütleb: kes oskavad – teevad, kes ei oska – õpetavad. 80 õpilast ja 14 õpetajat ning peoga peale teenindavat personali ootasid tööd. Nii ta üle kivide-kändude ja enamasti katseeksitusmeetodil käivitus. Suvi 1998 oli tõeline töösuvi. Koolimaja sai väljastpoolt uue teo ja näo. Tuli uus sügis ja uus kevad. Ja vahtrad õitsesid ja langetasid lehti. Minu jaoks langetavad Palupera pargi vahtrad omi lehti juba kümnendat sügist. Iga sügis on erinev, omanäoline, aga milleski ka täpselt sarnane. Sügis 2006 oli Palupera koolile natuke nutune: nii vähe õpilasi pole siin ammu olnud. Kevadel lõpetas meie suurim klass – 14 õpilast, 1. klassis alustas vaid 4 last. Natuke „rahvaste rändamist“ juurde ja meie õpilaste arv ongi vaid 65. Aga klassi ette tuleb õpetajal ikka minna, olgu seal neli, neliteist või kakskümmend neli last. Õpetajaid, kasvatajaid, ringijuhete kokku on meie majas 17, enamik neist osalise koormusega. Uute õpetajatena töötavad meil käesolevast sügisest Aivi Puhm (inglise keel), Urve Viitkar (eesti keel ja kirjandus) ja Eda Luht (muusikaõpetus). Ja ootamatult, nagu Eestimaa kevad, suvi, sügis ja talv saabuvad ja otsa saavad, nii on ka 2006-2007 õ/a esimene õppeveerand otsa saanud. Tublisid lapsi jagub igasse klassi. Esimese klassi kõige tublimad on Karmen Puusalu (kõik „5“) ja Marilyn Terve, 2. klassi kõige tublimad on Aigely Laaneväli, Tanel Riivik, Kerdo Puusalu, Mikk Häätarõ. 3. klassis lõpetas 1. veerandi ainult viitega Artur Lõhmus, tublid olid veel Mauri Kozlovski ja Teele Tamm. 5. klassis viieline tüdruk on Kaisa Lökk, tublid veel Maria Voolaid ja Kristi Roodla. 6. klassi tublimad lõppenud veerandil olid Raikko Käos ja Krista Lökk, 7. klassis Viktoria Huik ja Lisette-Huaniita Sipelgas vaid ühe neljaga. 8. klassi tublim tunnistus oli Sander Vähil. Lõpuklassi õpilastest parimad on Hele-Riin Udeküll, Hanna Voolaid ja Triinu Rannala. Nii me elame ja usume, et homme peäv tuleb parem, selgem, tõisem, õnnelikum. Usume ka, et Paluperas on ikka lapsi, et siin oleks põhjust pidada kooli sünnipäeva ka 100 aasta pärast ja kauemgi.

Päikest ja kaunist sünnipäeva soovib kogu kooliperele MAIRE LEMBERG

Koolimaja

Ühe väikese pargi ääres, asub üks kollane maja. Seal käia igapäev vaja, sest seal on ju koolimaja. Selles majas on palju ruumi, käib seal nii väikeseid kui suuri. Kõik nad teavad, et õppida on vaja. Selleks ongi ju koolimaja!

Kris Käos, 3. klass

Kirevaid kilde uus-ajaloost

Meie jäljed jäävad (17.)

AILI MIKS

Käesoleva joonealuse kirjutamine langes hingedeaja algusele. Mitut mõtet pikalt peas veeretanud, taandusid kõik teised ühe ja minu arvates peamise ees. See on mõtlemisest ja mäletamisest. Me kõik mõtleme ju inimestest, oma lähimatest, keda enam ei ole. Ja tihti ka neist, keda oleme oma elu jooksul mällu märkinud enda või kellegi teise eeskujuna. Neid inimesi mäletatatakse.

Kõlab nagu legend

Sellest on möödas varsti veerandsada aastat. Kadunuke oli maetud, leinajad istusid peielauas. Mälestustes meenutati endist külakooli direktorit ja õpetajat. Siis tõusis lauast matustel ärasaatja ja leinakõnede pidajana tuntud-teatud mees. Palunud lähisugulastelt luba üheks väga isiklikuks meenutuseks, rääkis ta usku-matuna tunduva loo. See oli juhtunud muldasängitatu surmaööl. Kõneleja oli astunud oma elukohast, vana mõisahoone tagauksest vastu hommikutundi trepile ning näinud trepikäsipuul istuvat öökulli. “See oli teade mulle, et just neil minuteil on lahkunud mu hea sõber, ametikaaslane ja ammune koolijuht,” meenutas kõneleja lähiminevikus toimunut. Kuulajad tardusid mõneks sekundiks vaikusesse. Lähisuguslased võtsid mõne minuti enesekogumiseks. Ja tunnistasid siis, et nad said surmateate isa ja vanaisa surmast alles päeva hakul.

...Olin eelkirjeldatus kuulaja. Veerandsada aastat tagasi toimunu peaks olema vajunud juba unustuse hõlma. Ent iga novembrikuu alguses meenub see taas. Ja sunnib küsima: mida me teame inimese elust, selle algusest ja lõpust, sõprusest, sugulashingedest? Ja inimesi ühendavast ning seletamatuist sidemeist nende vahel, kui teine saadab teateid teispoolisusest ja hoopis märkide keeles?

Õpetaja eeskujule ja mälestustele pühendunuist

11. aprillil 1995 sängitati Nõo kalmistu mulda Palupera kooli kunagine direktor ja õpetaja Ove Karu. Oma klassi nimel ütles kalmu juures seisnud Kalev Lõhmus klassijuhatajale lahkumissõnad: ”Sa olid rohkem kui õpetaja. Sa olid meile elukogenud nõuandja, tark inimene ja hea sõber.” Poolteist kuud hiljem kogunes seesama Ove Karu klass, 10 poissi ja 4 tüdrukut, kellel oli juba 15 aastat möödunud Palupera kooli lõpetamisest taas kooli juurde (alumisel pildil). Nad tulid Viru- ja Pärnumaalt, Tartu- ja Valgamaalt, et istutada vanasse mõisaparki kolm tamme oma klassijuhataja mälestuseks. Õpetaja Helju Karu, lahkunu lesk, oli neid oodanud ja vanasse klassiruumi laua katnud. Meenutada oli palju, selle hulgas üllatavalt palju inimlikult sooja ja lõbusatki.

Oma õpetaja ja klassijuhataja mälestust hoides on nad püüdnud ikka oma esimesse kooli tulla ja selle kooli heaks midagi head teha igal aastal. Kord on see tegu terve talvepuude tagavara lõhkumine ja riitaladumine. Suurem ettevõtmine oli kaasaegsetele nõuetele vastava spordiväljaku rajamine. “Kõige raskem töö oli väljakualuse drenaaži tarbeks kraavide kaevamine,” meenutas hiljuti Kalev Lõhmus.

Seda juttu rääkis Kalev hiljuti ja nüüd juba mõnda aega mitmel rindel tegutseva MTÜ P-Rühm juhina. See imeliku nimega rühm pakkus huvi nii tänavusel pressipäeval Paluperra kogunenud ajakirjanikele kui ka teistele uudishimulikele, kes Valgast ja kaugemaltki helistanud ning enamat teada tahtnud.

Ove Karu

esimene omataoline kogu NLiidus. Paari aastakümne vältel avaldas metoodilist materjali ja kaasautorina õpikuid koolimatemaatikast, oli Eesti Matemaatika Seltsi Koolimatemaatika Ühenduse üks rajajaid ja selle juhatusse esimees. Koolimatemaatikute kõrgeima autasu, professor G.Rägo nimelise medali vääris pool aastat enne oma surma, 1994. aasta detsembris. Raamatuid täis riulid tema koduses töökabinetis ja suur lugemus – see oli aluseks tema teadmistepagasile. “Ove Karu oli Hellenurme mälumänguturniiridel küsimuste koostaja,” meenutab spordi- ja laulumehena tuntud kilvar Sulev Pallon. “Kui kahemehelise võistkonnana tuli kaugemal võistelda, olime meie Ovega selleks alati valmis.” “Eks varem oli ikka lihtsam ja kergem elust läbi lüüa,” on arutlenud mõnigi rahataevasse pürgiv noor. “Milleks ja kellele neid kaugeid minevikumälestusi?” on kahelnud ja kaalunud mõnigi võimuesindaja.

Sangaste lasteaed pidas sünnipäeva

20 aastat. See on meist igauhe jaoks üsna pikk aeg. Kogu majandirahvale, ennekõike aga lapsevanematele jäi aasta 1984 meelde erilisena. 3. septembri pärastlõunal kogunes rahvakeeli nimetatud Mustamäe nõlvale hulk kolhoosirahvast, kolhooside ehituskontori esindajaid ning rajooni juhtivtöötajaid, et pidulikult panna nurgakivi Sangaste lasteaed-alkkoolile – esimesele selletaolisele rajoonis.

Majandi- ja rajoonijuhtide ühiste jõupingutustega jõuti ehitiseni, mida siinkandis oli pikisilmi oodatud. Orkestrihelide saatel asetas toonane Sangaste kolhoosi esimees Viktor Vilks vundamendiplokki roostekindla silindri. Maja ehitas Valga KEK. Lasteaed koos vajalike abiruumidega planeeriti neljale rühmale, ühtekokku 95 lapsele. Lastepärase sisekujunduse tegi majandi noor kunstnik Uko Künnap.

1986. aasta 1. septembril avas lasteaed ukse 30 mudilasele. Lasteaia esimene juhataja oli Raivo Kiis. Kõige pisemate esimesteks kasvatajateks said Malle Hain ja Asta Poola, abiks oli Reet Lindmets. Vanema rühma rüblikutele jagasid õpetust ja hoidsid silma peal Heli Kiis ja Viia Falkenberg, neid abistas Maevi Rebane.

Nende 20 aasta jooksul on Sangaste lasteaia kasvanud-õppinud 280 last. Hetkel on lasteaia söimerühma nimekirjas 14 toredat põngerjat ja liitühmas 17 vahvat mürakaru.

Kui on olemas lasteaed ja lapsed, siis selleks, et lasteaed saaks toimida, on tarvis ka pedagooge ning teisi töötajaid. Lasteaia on mõõdunud aja jooksul töötanud 56 inimest.

Praegu annavad endast parima 15 töötajat, neist 8 pedagoogi. Üle kümne aasta on meie laste jaoks töötanud Reet Lindmets, Ellen Adusson, Ene Simmul, Merike Tiimann, Malle Hain. Kümnennda tööaasta täitumist tähistasid tänavu Tiit Borisik, Kadri Elias ja Vladimir Koriskevits. Täname teid tubli töö eest – Piret Stepanov, Airi Korbun, Silvi Hörak, Ülle Makke, Hülle Palloson, Helke Kalbri.

20 aasta jooksul on toimunud olulisi muudatusi: maja on saanud uue katuse, tänu projektile saime oma esimese arvuti, remonditi köök ja sel suvel said uue särava kuue meie rühmaruumid. Selle eest võlgname tänu Sangaste vallavalitsusele, kes on olnud meile heaks peremeheks. Kõikide suuremate otsuste langetamisel on positiivselt toetanud Sangaste vallavolikogu.

Nagu ütleb tuntud laulusalm: mäng on väikese inimese töö. Meie lasteaia võib vahel juhtuda ka nii, et tööpäevad venivad üsna pikaks, sest mõned usinad ning kohusetundlikud väikesed töömehed ei taha kuidagi oma tööpäeva lõpetada ja koju minna.

Meie argipäeva toovad vaheldust peod, ja pidutseda meile meeldib küll isekeskis, küll koos vanematega. Oleme lustinud ja sportinud koos sõpradega teistest lasteaedadest. Kord läheme meie külla, teinekord kutsume endale külalisi.

Meie tegevust ei hinnata hoone, ruumide, laste ega töötajate arvu järgi. Meie tööle annavad hinnangu lapsevanemad oma suhtumisega meisse. Perekonnal on meie lasteaia oluline roll. See, kuidas väike inimene kasvab, pole mitte lasteaia ega vanemate mure, vaid meie ühine rõõm. Koos on lõbusam. Nii oleme kokku kasvanud nagu üheks suureks pereks.

Aeg lendab märkamatult. Lasteaiaaika on jõudnud meie esimeste kasvandike endi lapsed. Kallid noored, töökaaslased, lapsevanemad ja kõik meie sõbrad! Õnnitlen teid meie lasteaia 20. sünnipäeva puhul! Aastad on möödunud linnulennul. Täna teid kõiki nende ilusate aastate eest, mil olen saanud olla koos teiega!

juhataja TAIVI RÄSTAS

Puka segakoor tähistab 24. novembril oma 35. juubelit

See oli 1971. aasta sügisel, kui tuldi kokku, et luua Puka segakoor. Esimene dirigent oli Salme Puna ja koorivanem Paula Roosvald. 1973. a. hakkas koorile laule selgeks õpetama Jaan Tõnissoo, tema taktikepi all lauldi 20 aastat. Seejärel asus dirigendipulti Anu Tækker. Praeguseni laulavad kooris Kalju Jaska, Milvi Pajumäe ja Maive Kaupmees, kes olid koori hälli juures.

35 aastat – see on päris pikk aeg ja selle aja jooksul on nii mõndagi juhtunud. Mäletan aega, mil tulin ise tööle rahvamajja ja segakoor oli sel ajal kriisis. Tänu kadunud koorivanem Paula Roosvaldile sai koorile jälle elu sisse ning laul kõlab praeguseni, kuigi nüüd ei ole enam Puka segakoor, vaid käesolevast aastast juba Puka-Tõlliste-Sangaste ühendkoor.

Puka segakoor on käinud kõigil üldlaulupidudel, Esto päevadel, esinetud on Soomes ja vallaüritustel. Suvel toimub Eesti-Soome laulupidu Soomes, kust võtab osa ka meie koor. Kahju ainult, et koori ei tule uusi lauljaid juurde. Praegused lauljad on kõik pika staažiga. Enam kui viis aastat laulame koos Tõlliste kooriga.

Alguses õpetas Pukas laulud selgeks Sille Lõõndre ja kokku lauldi

Villem Alpi taktikepi all. Juba aastaid on tulnud igal nädalal laulma ka Sangaste vallast Mare Luik ja Valve Sprenk. Sellest aastast liitus meiega veel lauljaid Sangastest. Antud hooajast õpetavad meile laule selgeks kaks dirigenti: Koidu Ahk ja Villem Alp.

Hea on vaadata, kuidas kolmapäeviti, vaatamata ilmale, tulevad lauljad rahvamaja poole, et laulda kas siis meie majas või sõita proovile Tsirguliina. Nimelt lauldakse ühel nädalal meil ja teisel Tsirguliinas. Sõites marsruudil Puka-Sangaste-Tsirguliina või vastupidi, tuleb igalt poolt peale lauljaid ning lõpuks saab buss rahvast täis.

Meil on vedanud, et vallavalitsus on võimaldanud alati transporti, kui on vaja sõita proovile või esinema.

Ootame kõiki oma praeguseid ja endisi lauljaid koori juubelipidustustele. Aitäh lauljatele, nende juhendajatele ja vallavalitsusele. Koori juubeliüritust toetas ka Kultuurkapital.

Puka rahvamaja juhataja HELGI PUNG

Kilde ajaloost

15 aastat tagasi (1991) Värskest remonditud kultuurimajja, selleks ajaks ümber nimetatult – teatrimajja, kutsus otepäälasi teatrijuht Kalju Ruuven esimesele SALONGIÕHTULE. Sarjana planeeritud üritustest esimene oli pühendatud Norra Kuningriigile, kust sõprusmaakonna Seli esindajaina oli külla tulemas 26liikmeline delegatsioon. Külalistele tervituseks oli väike kontsert. Tulevasest taliolümpiakeskusest Lillehammerist Norras oli kutsutud rääkima raadiomees Vello Lään. (Valgamaalane, 19. okt. 1991)

15 aastat tagasi (1991) Maavalitsuse kultuurinõunik Helve Braun jagas nõuandeid Valgamaa klubitöötajatele: tuleb taastada kultuuriraditsioonide järjepidevus, taaselustada rahvakalendri tähtpäevad ja rahvapühad (emade- ja isadepäev, vastlad, jüri- ja jaanipäev, kadri- ja mardipäev, advendiaeg ja jõulud, uusaastat unustamata.) Helve Braun ütles oma otsesõnalise nõudmise: “Kultuuritöötaja ei saa olla ainult ukse lahti- ja kinnikeeraja, ta peab oma olemasolu õigustama.” (Valgamaalane, 7. nov. 1991)

15 aastat tagasi (1991) 23. oktoobrist 3. novembrini oli suur rühm, 42 otepäälast oma esimesel reisil Saksamaale sõprusvalda Tarpi. Kontaktisikutena olid Otepäält kaasas Arno Kaseniit ja Maila Värk, küllakutsujate soovil rühma arvatud rahvatantsijaid, pillimängijaid, seltside, ettevõtlike ja omavalitsuse esindajaid, lisaks grupp koolinoori. Rühma arvamise esimeseks eelduseks saksa keele oskus suhtlustasandil, sest majutati peredesse (Valgamaalane, 14. dets. 1991).

15 aastat tagasi (1991) “Otepää – üks lüli Põhjamaade Vänleki-ketis” – sellist pealkirja kandis salongiõhtu Otepää teatrimajas 10. novembril, pühendatud Taanile. Õhtu sai teoks tänu väikesele grupile Otepää Sõprusühingu liikmeist (Ingrid Ruusa, Vambola Sipelgas, Maila Värk, Valdur Sepp ning muusikutepaar Viivi ja Karl Ilves), kes olid Taanis Skäelskõri linnas Põhjamaade Vänlekil esindamas Eestit ja Otepääd.

11. novembril olid Skäelskõri linnapea Sören Clausen ja linnavalitsuse juht Kim Kasmussen Otepää linnavalitsuses vastuvõtul. Otepäälaste delegatsiooni õeldi oodatavat vastukülaskäigule järgmise aasta märtsis või aprillis. (Valgamaalane, 19. nov. 1991)

10 aastat tagasi (1996) Otepää lastepäevakodus Pähklike käis remonditöid tegemas väike grupp töötuid Kumlast Rootsi Kuningriigist. Kumla kommunaalvalitsuse tööhõive korraldaja Peder Mölleri ideest sündis koostöö Otepää linnavalitsusega. Lastepäevakodu juhataja Marju Medari sõnul said kõik remonditöödel käinud grupid töötasu Rootsi riigilt, abiliste toitlustamine ja majutamine oli lastepäevakodu ja AS OART korraldada. Kumlast saadeti Pähklikesse ka köögisistustust ja mööblit. (Valgamaalane, 12.dets. 1996)

10 aastat tagasi (1996) 26. novembri istungil Palupera vallas osutus 6 vallavanemakandidaadi hulgast valituks hellenurmeline, majandusküberneetiku kõrgharidusega Terje Korss (30), kes edestas endist vallavanemat Heino Komlevit ühe enamhäälega (6:5).

Pühajärve vallas sai uueks vallavanemaks Riho Raave, Otepäält valiti linnapeaks taas Aivar Nigol. (Otepää Teataja, nov. 1996)

KULTUURIKALENDER

NOVEMBER

Otepää

N, 9. 11 kell 20.00 Kinos põnevusdraama “Õhuässad”. Pilet 20.-

L, 18. 11 kell 18.00 Kultuurikeskuses Hingemuusika kontsert. Pille Lill - sopran ja Ivari Ilja - klaveril. Pääse 25.-

R, 24. 11 kell 19.00 Kultuurikeskuses talveõhtu Sirje ja Rein Kurega. Pääse 25.-

Sangaste

6.-10. 11 Mardinädal. Vanarahvatarkuste tutvustamine, kostüümpäev jm.

L, 11. 11 Isadepäev. Ülevallaline üritus koos MTÜ-ga Kodukant

20.- 24. 11 Kadrinädal. Vanarahvatarkuste tutvustamine, kostüümpäev jm.

Sangaste seltsimajas toimub laupäeval, **11. novembril** algusega 19.00

NOORTEDISKO.

Muusikat valib DJ Aivo.
Pilet 15 krooni.

Anda ära 4,5 a. õuekoer loo-
masõbralikku perre. Tel. 5382
4858.

Firma NIKPO teeb katlamaju,
keskküttesüsteeme ja santeh-
nikatöid. Garantii.
Tel. 5068 509

Noor pere soovib üürida kii-
restli möbleeritud 3-toalist
korterit Otepää linnas pike-
maks ajaks. Soov. muga-
vustega Tel. 53489474 või
53267708

Otepää kirikukoori oodatakse
uusi lauljaid (eriti tenoreid)
igal pühapäeval Kirikumõisa
2. korrusel kell 12.30-14.00.
Tel 5250 199 Helle Mölder

Soovin osta remonti vajava
maja Otepäält max 25 km.
Telef. 5191 5331

Soovin osta kahe- või kolme-
toalist kõigi mugavustega
korterit Otepää linnas. Tel.
5146 643

Vajame kiiresti kohalikku fir-
masse 21 müügiesindajat.
Väljaõpe, boonused, reisid.
Vajalik auto. Tasu alates
5000.- nädalas. Registreerimi-
ne töövestlusele pr. Pille tel.
5555 2800

Ostan küttepuid (kohaleveo-
ga). Tel 5251 936, 7663 697

Lamekatusetööd. 55949070

Töömahu suurenemise tõttu
pakub **AS Parmet** tööd

metallitööpinkide operaatoritele
(lehetöötlus ja painutuspingid).

Nõutav keskharidus. Väljaõpe kohapeal.
Saata CV parmet@parmet.ee. Helistada 7669 444,
5034 707 või tulla kohapeale.

**Arula
külastemaja**
otsib

tublit

ABITÖÖLIST.

info
telefonil 5168 655

UPM Otepää vineeritehas on Eesti suurim ja
kaasaegseim vineeri ja spooni tootev ettevõte.
Tegutseme alates 2000. aastast ja tänaseks on
ettevõttel 135 tublit töötajat. Peaaegu 90 % ettevõtte
toodetavatest lahendustest eksporditakse, põhiliselt
Euroopa Liidu riikidesse.

Otsime oma meeskonda

PUIDUPINGITÖÖTAJAJD,

kes osalevad vineeritootmise protsessis ning kelle
tööülesanneteks on vineeritoorikute pressimine, töötlemine
ja vineeriplaatide pakkimine.

Kandidaadilt eeldame:

- soovitavalt keskharidust,
- valmidust meeskonnatöök,
- kohusetundlikkust,
- valmisolekut töötada vahetustes.

Omalt poolt pakume:

- eneseteostamise võimalust kaasaegses
rahvusvahelises ettevõttes,
- pidevat enesetäiendamise võimalust,
- motiveerivaid töö- ja palgatingimusi.

CV saata postiaadressile **UPM-Kymmene Otepää AS, Tehase 2,
67404 Otepää, faksile 7679 101**
või e-mailile **elve.maasing@upm-kymmene.com**

Lisainfo telefonil **7679 100**

Reedel, **17. novembril kell 13.00**
toimub *Otepää päevakeskuses*
sõpruskohtumine Hellenurme rahvaga.
• Kontsert
• Kohvilaud

PÄEVAKESKUS PALUB ABI
Kellel on ära anda:
* töökorras külmutuskapp,
* riieleid ja kappe.

Palume ühendust võtta telefonidel 7668 592 või 5516 418.

Laupäeval, 11.novembril
alõusega kell 11
Sangaste seltsimajas
SANGASTE VALLA

* KUULUTAME VÄLJA SANGASTE
VALLA PARIMA PAPSI 2006
* LASTE KONTSERT
* ÜHINE KRINGLI SÖÖMINE
* MEISTERDAMISTUBA

Lasteaed "Võrukael"
ootab beebisid
BEEBIKOOLI
vanuses
alates 4. elukuust.

Beebikool toimub
**esmaspäeviti
kell 13.30.**

Info tel.7655 689 Katrin

Müüa lõhutud küttepuud

Lepp, 50 cm, märg, hind 360 kr/m³
Lepp, 50 cm, kuiv, hind 460 kr/m³
Lepp, 30 cm, poolkuiv, hind 480 kr/m³

TRANSPORDITASU KOKKULEPPEL.

Info tel. 7752 018 ja 5278 041

**Eesti Keskerakonna Otepää grupi
KOOSOLEK**
toimub **14. novembril** 2006.a. **kell 16.00**
Edgari trahteris.

Päevaprobleeme arutades võtame vastu uusi liikmeid,
analüüsime oma tegevust ja mõtleme tulevikule.

Kes soovib astuda *Eesti Keskerakonda*, helistada
tel.7654 280 või 5225 126.

METSAGA SINA PEAL

HOLMEN METS

HOLMEN KONTSERNI ETTEVÕTE

- metsa hindamine
- kasvava metsa ja kinnistute ost
- raie- ja metsauuendustööd
- metsamaterjali ost

Ilmar Aruoja, gsm 506 1146,
tel 776 9285, ilmar@holmen.ee

Holmen Mets AS, Pärnu mnt 105,
11312 Tallinn, tel 665 2440,
holmenmets@holmen.ee,
www.holmen.ee

Kõik neid ja naised, kes on
huvitatud võimlemisest ja
enda vormis hoidmisest!

AEROBIKATUNNID
toimuvad **esmaspäeviti** ja
kolmapäeviti kell 18.30
lasteaias "Võrukael".

Juhendaja Urve Tel. **5549 639**

AS Pühajärve Puhkekodu
võtab tööle

**- jõusaaliinstruktori
- bowlinguoperaatori**

Info tel 5114 165

EEVI KATTAI
30.06.1938 - 05.11.2006

Avaldame kaastunnet Raimon-
dile ja ning Helvele kallil abikaasa
ja ema
AINO KIRMI
surma puhul.
Perekond Lang

Jagame Ülle, Viivi, Imbi perede
leina
ELLE KOSKA
kaotuse puhul.
Spordiselts Põhjakotkas Otepää
osakond

Avaldame kaastunnet omastele
ALFRED KIKKASE
kaotuse puhul.
Aare ja Imbi peredega

Pika ja raske haiguse järel lahkus
igavesele unele meie armas
ELLE KOSKA
27.12.1959 – 02.11.2006
Sügavas leinas mälestavad ema,
tädi ja teised sugulased.

Avaldame kaastunnet
Arvu Kikkasele
ISA
surma puhul.
Pühajärve jahimehed

Südamlik kaastunne Maimule,
Endlile ja Heinole peredega kallil
ema, ämma ja vanaema
AINO PAULI
kaotuse puhul.
Onu Kalju, Anni ja lapsed pere-
dega.

Tunde tasa lõõb aegade kell,
Jääb alles mälestus hea ja hell ...

Meie sügav kaastunne Viivile
kallil tütre
ELLE KOSKA
Surma puhul.
Hariduse 1 l sektiooni elanikud.

Ei astu jalga sul enam armsaid radu,
ei ava käsi koduvärvavat.

Südamlik kaastunne lastele pere-
dega kallil ema, vanaema ja ämma
AINO PAULI
kaotuse puhul.
Viilma, Thea, Evi ja Margo
peredega

KAI LUHT
27.09.1965 - 21.10.2006

LEIDA LAUL
16.07.1945 - 27.10.2006

VALTER RAAMAT
26.06.1928 - 27.10.2006

LEIDA LAIN
03.06.1924 - 22.10.2006

**ALFRED-JOHANNES
KIKKAS**
29.03.1920 - 26.10.2006

Mälestuste kaunid jäljed jätsid minule ...
Mälestame kallist ristiema
AINO KIRMI
30.11.1927 – 05.11.2006
ning avaldame kaastunnet
Raimondile ja Helvele.
Ene abikaasaga

MARTA LÄTTE
05.04.1919 - 24.10.2006

2x GLOBUS

Pühajärve koolipere kohtus juunioride MM-i kahekordse võitja Margus Hundiga

Me kohtusime Margus Hundiga sportlikul koolivaheajal 3. novembril Pühajärve Puhkekeskuses. Kokkusaamine oli väga põnev, pool tundi enne kohtumist ootasid mõnedki õpilased juba fuajees, vaadates pikisilmi aknast välja ja lootes silmata meie 205 cm pikkust sangarit.

Saabunud külaline Margus Hunt rääkis, mil moel ta kettaheite avastas. Oma jutu järgi hakkas ta sellega tegelema juhuslikult, kuigi kergejõustikualad huvitasid teda varemgi. Enda sõnul oli ta tavaline koolipoiss, kuigi teistest suurema tahtmisega. Kevadel lõpetas ta Karksi-Nuia keskkooli ja praegu jätkab õpinguid TTÜ-s. Läänud suvel oli ta tippvormis ning sellega kaasnesid 2 kuldmedalit Pekingist. 12. novembril on ta kutsutud maailma parima juunior-kergejõustiklasena Monakosse, kus austatakse maailma parimaid sportlasi.

Siis kutsus ta meid bowlingut mängima. See oli huvitav, mõni julgem tegi kuldmedalivõitjaga jutugi. Saime teada, et tema unistuseks on loomulikult olümpiakuld. Olles peaaegu poolteist tundi mänginud, saabus äraminekuaeg. Kohtumise lõpus jagas juunioride kahekordne kuldmedali võitja kõigile kokkutulnuile oma pildiga märgid. Ka meie ei saanud teda tühjade kätega ära saata. Kinkisime tänutäheks oma kooli almanahhi ja pastapliiatsi. Kohtumise lõppedes tunnistasid õpilased, et see on küll üks tore viis koolivaheaja veetmiseks. Meie ootame igatahes rõõmuga veel selliseid kohtumisi. Ja kes teab, mis järgmine koolivaheaeg endaga toob.....

Koolilehe „Globus“ peatoimetaja GRETE KÕIV

Sangaste beebid käivad koolis

Sangaste beebid saavad kolmapäeviti kaks korda kuus kokku, et koos juhendaja Piret Stepanoviga tunnike mõnusalt ja meeldivalt aega veeta.

2006. aasta kevadel alustas Pille Sikk beebikooli projektiga. Need lapsed, kes kevadel alustasid, jätkavad nüüd kuni lasteaeda minekuni Piret Stepanovi juhendamisel, kes annab muusikatunde nii Sangaste lasteaias kui ka Keeni põhikoolis.

2007. aasta alguses alustavad Pille Sikk ja Hiie Vähi juba uute ilmako-danikega.

Järgmine beebikool toimub 22. novembril.

MERLE TOMBÄK

4.- 16. dets. 2006. a. PÄKAPIKUKÜLA TALVEPEALINNAS Otepää

KULTUURIKESKUSES

4. – 16. dets. kell 10.00-17.00.
9. ja 16. dets. kell 10.00-15.00.

Suletud 10. detsembril.

Päkapikukülla pääseb igal täistunnil. Gruppide saatjad tasuta!!! (Iga 15 lapse kohta 1 saatja tasuta).

Pileti hind on 65 krooni.

Registreerimine algab 13. novembril ja kestab kuni väljamüümiseni. Telefon 5911 6091.

Pühajärve koolis olid külalised Soomest Tuusula vallast. Vasakult Hyökkälä kooli muusikaõpetaja Kati Suokko ja 6. klassi õpilased Olli Tirola ning Eveliina Ojala. Koos nendega on pildil Pühajärve põhikooli õpilased Marili Vihmann, Lotta Pusa ja Andra Leppik.

Pühajärve põhikool osaleb Comeniuse projektis, kus partnerkoolid on Soomest, Itaaliast, Hispaaniast, Inglismaalt ja Türgist.

UUS RAAMAT

“Väikesed veed teevad suure jõe”. Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) edulood maakondades. 2006. Tekstid: Aime Vilu. 68 lk.

See on väljaanne Eesti 15s maakonnas tegutsevaist edukamaist kodanikuühendustest, Valgamaalt on raamatusse valitud kaks kodanikuühendust Otepää piirkonnast.

“Aastail 2001-2005 on selle programmi kaudu toetatud 3000 projekti 27 miljoni krooni ulatuses. 2006. aastal oli KOPi maht 12 miljonit krooni, 2007. a. kasvab see juba 24 miljoni kroonini,” kirjutab raamatu sissejuhatuses regionaalminister Jaan Õunapuu.

Vana-Otepää külaseltsi juhatusel liige Evi Vipp kirjutab oma 170 elanikuga koduküla ühistegevusest alates külaseltsi loomisest 18. aprillil 2005 ning koostööst naaberküladega. KOPilt toetuse taotlejaks sai MTÜ Pilkuse Külaselts, kus külavanem Merike Tootsiga eesotsas pikememaajalised ühistegevuse kogemused. Toetust saadi 13 500 krooni, mis võimaldas endise koolimaja õuel korraldada järjekordne kodukoha- ja koolipäev.

MTÜ P-RÜHMA tegevusest Palupera vallas kirjutab Kalev Lõhmus, pikemalt projektist “Palupera külaliidrite koolitus ja ühisürituste korraldamine” - veebr. - juuli 2005. Toetus KOPist 16 200 krooni.

Nuustaku Kooliseltsi külvatud seemned võrsuvad tänapäevalgi

100 aastat tagasi, 20. septembril 1906. a. kogunesid Otepää tuletõrjemajja kohalikud mõttekaaslased (13), et arutada läbi mõtted kooliseltsi asutamiseks, vaadata läbi esialgne seltsi põhikiri ja eestikeelse progümnaasiumi asutamine.

HEINO MÄGI

Tormisel 1905. aastal tõusid ühiskonnaeluse muude probleemide kõrval päevakorda ka haridusküsimused. Liivimaa ja Eestimaa rüütelkond nõudis venestuspoliitika lõpetamist ning saksakeelsete erakoolide võrgu taastamist. Eesti ringkonnad taotlesid emakeelset algharidust ning venekeelsete keskhariduskoolide kõrval suuremates linnades riigi kulul ka eestikeelsete õppeasutuste ellukutsumist. Samuti võimalust asutada emakeelseid erakooli.

Revolutsiooni survele lubatigi 19. aprillil 1906 kinnitatud Riiginõukogu otsusega Balti kubermangu erakoolides kasutada kohalikku keelt

tingimusel, et need koolid on täielikult eraüldpidamisel.

Esimene samm eesti õppekeelega keskhariduskoolide loomisel oli Eesti Noorsoo Kasvatamise Seltsi Tütarlaste Keskkooli asutamine Tartus. Nimetatud kool alustas tööd 1. septembril 1906 nooremate gümnaasiumi klassidega. 1912. aastal tegutsesid juba kõik gümnaasiumi klassid.

1906. aasta sügisel pandi alus ka Pärnu Eesti Kooliseltsi II järgu segakoolile ja 1907. a. Nuustaku Kooliseltsi II järgu segakoolile. 1908. aastal lisanud Viljandi Eesti Haridusseltsi II järgu progümnaasiumikursusega tütarlastekool, mis 1915. a. kujunes I järgu eraõppeasutuseks.

Esimesed neli eestikeelset keskhariduskooli lükkasid oma tegevusega ümber väited eesti keele sobimatuses gümnaasiumi õppekeeleks ning andsid tõuke eestikeelsete gümnaasiumiõpikute koostamiseks ja väljaandmiseks.

Nuustaku kooliseltsi moodustamine

Tartu ja Pärnu kooliseltside tegevuse eeskujul otustasid ka Nuustaku aleviku ärksamad mehed eesotsas luuletaja ja ühiskonnategelase Gustav

Wulffiga asutada kohalik kooliselts ja saavutada eestikeelse progümnaasiumi asutamine. Eelkõige vajati põhikirja. Selle väljatöötamise võtsid enda hooluks Vana-Otepää vallasekretär Gustav Wulff ja tema sugulane, Nüpli külas elav Aleksander Luksepp. Eeskujuks kasutati 1906. aastal asutatud Pärnu Kooliseltsi põhikirja.

Põhikirja kinnitamiseks otsustati kokku kutsuda koosolek. Loeme selle koosoleku protokollist: “1906. aastal septembri kuu 20. päeval olivad järgmised Nuustaku Kooliseltsi asutamise mõtte ülesvõtjad ja selle poolehoidjad Nuustaku Tulekaiuse Seltsi majas kokkutulnud (13 inimest) ...” Kokkutulnud märgitakse ära nimeliselt.

Koosolekul tehti otsus asutada Nuustakul iseisev kooliselts, võeti vastu seltsi põhikiri ja seati eesmärgiks eestikeelse kõrgema astme kooli (progümnaasium) asutamine.

Järgnesid asutatud seltsi üldkoosolekud 31. detsembril 1906 ja 14. jaanuaril 1907, kus valiti ka ametlik seltsi juhatus eesotsas Gustav Wulffiga.

27. märtsil peetud üldkoosolekul võeti lõplikult vastu rajatava seltsi põhikiri ja saadeti see Riia Õppekonna kuraatorile kinnitamiseks.

Nuustaku Kooliseltsi II järgu erakooli asutamine

Luba emakeelse kooli asutamiseks saabus Riias 1907. aasta juulis. Algasid ettevalmistustööd kooli avamiseks. Koolile materiaalse baasi loomisel aitas suuresti kaasa kohalik karskusselts “Edasi”.

30. septembril 1907 korraldatud loterii (näitemüük) andis seltsile tervelt 1000 rubla tulu. Aleviku ja selle ümbruskonna rahvas ei koonerdanud annetustega, mis kõik tagas hädavajaliku materiaalse baasi. Esialgseteks kooli ruumideks lepitati kokku majaomanik Bergmanniga, kellele kuuluvast aleviku keskuses asuvast majast üüriti teise korruse ruumid.

Vastuvõtuksamid korraldati 30. septembrist 1. oktoobrini 1907. Kooli direktoriks määrati Saaremaa mees Jakob Kuusk, õpetajaks Rosalie Alver. 1910/1911 õppeaastaks oli kool kujunenud täielikuks progümnaasiumiks (3 ettevalmistusklassi ja 4 põhiklassi, seega 7 õppeaastat).

Loo järgi loe järgmises Otepää Teatajas.